

**Hodnocení diplomové práce
Jiřího Horského
„Okolnosti vylučující protiprávnost
v českém a německém trestním právu“**

Předložená diplomová práce obsahuje 58 stran textu a je přehledně členěna do úvodu, šest kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použitých literatur je přiměřený zvolenému tématu a zahrnuje základní prameny z české i z německé jazykové oblasti. Po formální stránce splňuje předložená práce požadavky na ni kladené.

Diplomant nejprve v úvodu své práce stručně charakterizuje její cíl a zaměření. Poté se věnuje pojmu obecným otázkám postavení okolností vylučujících protiprávnost v systému trestního práva hmotného. Poměrně zdařile je vyložen vztah škodlivosti (nebezpečnosti) a protiprávnosti činu v českém právu a klasické pojetí trestného činu v německém právu. Ke koncepci viny v německém právu sluší jen poznamenat, že starší československá literatura v této souvislosti užívala termín „vytýkatelnost“.

Následující dvě kapitoly práce se zabývají analýzou nutné obrany a krajní nouze v obou zkoumaných právních řádech. Autor se záslužně věnuje problematice subjektivního vztahu jednatelova (vůle odvrátit nebezpečí, vůle k obraně), která nebývá v literatuře často podrobněji řešena. Poněkud rozpaky u českého čtenáře na první pohled vyvolává koncepce tzv. trvajících nebezpečí a uváděný příklad, nelze vyloučit, že i podle české úpravy by v určitých případech mohl být stav nouze (resp. její hrozby) dán, zde se však nabízí otázka, šlo-li dané nebezpečí odvrátit jinak. Souhlasit lze se závěrem, že koncepce tzv. subsidiarity je v německé doktríně propracovanější. Rovněž třeba souhlasit s tím, že odlišnost v porovnávání zájmů či následků není významná, protože následek je s objektem činu těsně spjat. Zajímavé je, že německá koncepce (v případech ospravedlnitelné krajní nouze) patrně odhlíží od kvantitativního kritéria při srovnávání těchto kvalit (hodnot), přinejmenším pokud jde o ochranu života a zdraví. Výhrady autora ke striktnímu chápání „povinnosti nebezpečí snášet“, jsou namístě. Pro českého čtenáře je zajímavý rozbor „omluvné“ a „nadzákonné omluvné“ krajní nouze, kdy zdaleka ne vždy lze rozdíly oproti úpravě české překlenout poukazem na širší podmínky a meze v české úpravě. Autoru třeba přisvědčit, že názor, podle něž jsou útokem pouze jednání úmyslná, již byl v odborné literatuře překonán. Správně jsou postiženy vývojové tendence v právní úpravě, pokud jde o přiměřenost, resp. (zřejmě, zcela zjevnou) nepřiměřenost obrany. Typické případy, kdy německá doktrína omezuje právo nutné obrany, nejsou českému prostředí zcela cizí, nicméně pochybnosti vyvolává toto omezování v případech vztahu mezi osobami blízkými.

Další dvě kapitoly práce se zabývají komparací institutu svolení poškozeného a ostatních důvodů typového vyloučení protiprávnosti. Bližšího výkladu by si vyžadovalo tzv. srozumění poškozeného dle německé doktríny, které patrně ne vždy lze podřadit pod předpokládané svolení dle úpravy české.

V závěru své práce diplomant stručně a výstižně shrnuje poznatky, ke kterým ve své práci dospěl a zejména výstižně charakterizuje základní odlišnosti mezi oběma analyzovanými právními úpravami.

Celkově lze předloženou diplomovou práci považovat za velmi zdařilou. Kladně třeba hodnotit to, že diplomant zpracoval reprezentativní okruh pramenů a ke zpracování přistoupil velmi pečlivě a s dobrou znalostí problematiky. Zejména však třeba vyzdvihnout fakt, že komparuje právní úpravu a doktrinální názory nejen v odlišných právních oblastech, ale i k řadě skutečně složitých otázek, přičemž se poměrně zdařile vyhnul pouhé popisnosti. Ke zpracování přistoupil tvůrčím způsobem a k některým sporným otázkám vyslovuje vlastní stanovisko, vesměs podložené věcnými a právními argumenty. Diplomant rozhodně prokázal dobrou znalost zvolené problematiky a jejích širších souvislostí, včetně schopnosti samostatné odborné práce. Po obsahové stránce předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci.

S ohledem na nedávnou rekodifikaci jde o téma aktuální. Téma je velmi náročné na teoretické znalosti a dosti náročné na zpracování vstupních údajů. Cíl práce byl splněn. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Při ústní obhajobě by diplomant mohl vyjádřit k otázce, jak případy tzv. „omluvné“ a „nadzákonné omluvné“ krajní nouze podle německé doktríny lze posuzovat podle stávající české právní úpravy institutu krajní nouze a jeho doktrinální interpretace.

Předběžná klasifikace: výborně

V Praze dne 6.9.2011

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
vedoucí diplomové práce